

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 10/1995 vp

Hallituksen esitys eläinsuojelulaiksi

Eduskunta on 30 päivänä toukokuuta 1995 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen esityksen n:o 36/1995 vp.

Valiokunta on tässä yhteydessä ottanut käsiteltäväksi myös eduskunnan 5 päivänä lokakuuta 1995 valiokuntaan lähettämät ed. M. Koskisen ym. lakialoitteen n:o 31/1995 vp eläinsuojelulaiksi ja ed. U. Anttilan ym. lakialoitteen n:o 36/1995 vp eläinsuojelulaiksi, eduskunnan 12 päivänä lokakuuta 1995 valiokuntaan lähettämän ed. Tiusasen ym. lakialoitteen n:o 38/1995 vp eläinsuojelulaiksi sekä eduskunnan 24 päivänä lokakuuta 1995 valiokuntaan lähettämän ed. Viitamiehen ym. lakialoitteen n:o 48/1995 vp eläinsuojelulaiksi.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina eläinlääkintöylitarkastaja Pirkko Skutnabb ja nuorempi hallitussihteeri Erkki Arnkil maa- ja metsätalousministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Lena Andersson oikeusministeriöstä, ylitarkastaja Veli-Mikko Niemi sosiaali- ja terveysministeriöstä, vanhempi hallitussihteeri Risto Tanni liikenneministeriöstä, läänineläinlääkäri Mauno Hyytiäinen Hämeen lääninhallituksesta, osastonjohtaja Marjukka Anttila Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta, tutkimusjohtaja Eero Helle Riistä ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta, professori Asko Mäki-Tanila Maatalouden tutkimuskeskuksesta, jaostopäällikkö Johannes Ijas Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta, varatuomari Helena Älgars Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundista, lakimies Outi Raitoaho Suomen Kuntaliitosta, pääsihteeri Leena Simonen Suomen Kuluttajaliitosta, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja Jouni Filppa Paliskuntain yhdistyksestä, läänineläinlääkäri Paula Junnilainen Suomen Eläinlääkäriliitosta, toiminnanjohtaja Esa Niemelä Metsästäjien Keskjärjestöstä, toiminnanjohtaja Juha Kairikko Suomen Metsästäjäliitosta, eläinlääketieteen tohtori Helena Rautala Osuuskunta Kotieläinjalostuskeskus FABA:sta, toiminnanjohtaja Gustav Smulter ja tutkija Tuula Dahlman Suomen

Turkiseläinten Kasvattajain Liitosta, toimitusjohtaja Eino Simonen Elintarvikealan Kuljetusyrityttäjät ry:stä, toimitusjohtaja Markku Raevuori Lihateollisuuden Tutkimuskeskuksesta, toiminnanjohtaja Gun Väyrynen Kuluttajat-Konsumerterna ry:stä edustaan myös Suomen Humanistiliittoa, jalostusagronomi Terttu Peltonen Suomen Hippos ry:stä, sihteeri Eino Hautakangas Suomen Lammasyhdistyksestä, toimitusjohtaja Marjukka Silolahti ja hallituksen puheenjohtaja Juhani Hirvensalo Suomen Kennelliitosta, toiminnanjohtaja Risto Rydman ja hallituksen varajäsen, eläinlääkäri Maria Tirkkonen Suomen Eläinsuojeluyhdistyksestä, puheenjohtaja Hannele Luukkainen ja hallituksen jäsen, eläinlääkäri Jukka Marttila Helsingin eläinsuojeluyhdistyksestä, toiminnanjohtaja Päivi Rosqvist ja kotieläinbiologi Emmi Manninen Eläinsuojeluliitto Animaliaista, valtuutettu Juha Lintunen Eläinsuojeluyhdistys Vihreästä Rististä, sihteeri Ann-Christine Aho Suomen Kissaliitosta, puheenjohtaja Jorma Silta Saksanseisojakerhosta, jalostustoimikunnan jäsen, eläinlääkäri Mervi Ihantola, hallituksen jäsen Keijo Allen ja eläinlääketieteen tohtori Suvi Pohjola-Stenroos Suomen Dobermanyhdistyksestä, puheenjohtaja Marja-Liisa Ylitalo Suomen sikatalouskerhosen työvaliokunnasta, kenttäpäällikkö Pentti Liukko Osuusteurastamo Karjaportista, puheenjohtaja Gideon Bolotowsky ja varapuheenjohtaja Dave Weintraub Suomen juutalaisten seurakuntien keskusneuvostosta, hallituksen puheenjohtaja Okan Daher Suomen Islam-seurakunnasta, jäsen Khodr Chehabin Suomen Islamilaisesta Yhdyskunnasta, dekaani Ilkka Alitalo, varadekaani Hannu Saloniemi, professori Timo Pekkanen, professori Tapani Harviainen ja dosentti Heta Häyry Helsingin yliopistosta, ylijohtaja Heikki Suomus, valtiotieteen maisteri Tarja Summa sekä sikatalousyrityttäjä Maija Penttilä Tohmajärven kunnasta. Lisäksi sisäasiainministeriö, ympäristöministeriö sekä Suomen Metsästäjä- ja Kalastajaliitto ovat antaneet kirjallisen asiantuntijalausannon.

Hallituksen esitys ja eduskunta-aloitteet

Hallituksen esitys sisältää ehdotuksen eläinsojeluksi, jolla korvattaisiin nykyinen eläinsojelulaki. Ehdotetun lain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta sekä edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua. Ehdotettu laki koskisi kuten nykyinenkin eläinsojelulaki kaikkia eläimiä, sekä luonnonvaraisena eläviä että ihmisen huostassa olevia koti-, tarha- tai muita eläimiä.

Esitys sisältää nykyisin voimassa olevan eläinsojelulain säännösten kaltaiset säännökset eläintenpidosta sekä eläinten kohtelusta ja käsittelystä. Uusina asioina lakiehdotukseen sisältyvät muun muassa eläinten tuotantokykyn vaikuttamista, luonnonvaraisten eläinten tuotannollista tarhausta ja eläinten maahantuontia koskevat säännökset. Kunnille tulisi esityksen mukaan velvollisuus järjestää talteenottoa irralleen päässeille kissoille ja koirille sekä muille pienikokoisille seuraläimille. Maa- ja metsätalousministeriöltä siirrettäisiin lääninhallituksille yksittäisten lupa-asioiden käsittely.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin kuten nykyisinkin voimassa olevassa laissa eläinsojeluvalvontaviranomaisille toimivalta puuttua eläinsojelullisiin epäkohtiin. Ehdotetulla lailla pyritään nopeuttamaan ja tehostamaan toimenpiteitä, joilla eläinten hyvinvointia voidaan parantaa sellaisissa tilanteissa, joissa eläinsojeluopäkohdat ovat merkittäviä ja vaativat pikaisia toimia, sekä tilanteissa, joissa eläinten hyvinvoinnista vastuussa oleva henkilö ei huolehdi eläinten olosuhteiden, hoidon tai kohtelun parantamisesta. Valvontaviranomaisten ja eläinsojeluvalvojen tulisi eläimen omistajalle tai haltijalle annettavin neuvoin pyrkiä edistämään eläinten hyvinvointia ja vaikuttamaan lievien eläinsojelullisten epäkohtien korjaamiseen. Sen lisäksi valvontaviranomainen voisi tekemällänsä päätöksellä antaa eläimen omistajalle tai haltijalle kieltoja ja rajoituksia sekä määrätä eläimen omistajan tai haltijan määrättyssä ajassa täyttämään velvollisuutensa. Lääninhallitus voisi ehdotuksen mukaan tehostaa eläinsojelullisten epäkohtien poistamiseksi annettua kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai teettämisuhalla. Eläimen omistaja tai haltija olisi vastuussa eläimen hyvinvoinnin parantamiseksi suoritettavien toimenpiteiden kustannuksista.

Ehdotetun lain noudattamisen valvontaa johtaisi maa- ja metsätalousministeriö. Lääninhalli-

tukset ohjaisivat ja valvoisivat lain noudattamista läänitasolla. Paikallisella tasolla valvonnasta huolehtisivat kunnaneläinlääkärit, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavat viranhaltijat ja poliisi. Lisäksi valvontaa voisivat suorittaa lääninhallituksen hyväksymät erityiset eläinsojeluvalvojat. Teurastamoissa ja teurastuspaikoissa eläinsojeluvalvonnasta huolehtisivat tarkastuseläinlääkärit.

Lakiehdotuksessa on otettu huomioon Euroopan unioniin liittymisestä Suomelle aiheutuvat lainsäädännön harmonisointivaatimukset. Näiden mukaisesti ehdotus sisältää säännöksen eläin kuljetuksia tulonhankkimistarkoituksessa suoritettavien toiminnanharjoittajien rekisteröimisestä ja eläin kuljetusten valvonnasta. Lisäksi ehdotus sisältää säännöksen, joka mahdollistaa eläinsojeludirektiivien edellyttämät tuotantoeläinten pitoyksiköiden ja teurastamojen säännölliset tarkastukset.

Hallituksen esityksessä ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Lakialoitteessa n:o 31/1995 vp ehdotetaan, että hallituksen esityksen lakiehdotukseen sisältyvä 33 § hyväksyttäisiin siten muutettuna, että teurastettava eläin olisi ennen veren laskemista tainnutettava tai lopetettava.

Lakialoitteessa n:o 36/1995 vp ehdotetaan, että hallituksen esityksen lakiehdotukseen sisältyvä 3 §:n 1 momentti hyväksyttäisiin siten muutettuna, että eläinten fysiologisten tarpeiden ja lajityypillisen käyttäytymisen huomioon ottaminen kirjattaisiin lakiin.

Lakialoitteessa n:o 38/1995 vp ehdotetaan, että hallituksen esityksen lakiehdotukseen sisältyvä 3 §:n 1 momentti hyväksyttäisiin siten muutettuna, että eläinten fysiologisten tarpeiden ja lajityypillisen käyttäytymisen huomioon ottaminen kirjattaisiin lakiin ja että 33 § hyväksyttäisiin siten muutettuna, että teurastettava eläin olisi ennen veren laskemista tainnutettava tai lopetettava. Lisäksi lakialoitteessa ehdotetaan, että esityksen mukainen 21 § koskien lihan, munien ja siitoseläinten tuotantotarhoja tulisi poistaa samoin kuin että esityksen mukainen 32 § tulisi hyväksyä siten muutettuna, ettei teurastuksessa sallittaisi poikkeusta millään perusteella.

Lakialoitteessa n:o 48/1995 vp ehdotetaan, että hallituksen esityksen lakiehdotukseen lisättäisiin uusi 38 a § lääninvalvontasuunnitelmasta ja uusi 38 b § omavalvonnasta. Lisäksi esityksen mukainen 44 §:n 1 momentti tulisi hyväksyä li-

säyksellä, jonka mukaan lääninhallitus voisi eräin edellytyksin antaa väliaikaisen eläintenpitokiellon. Lakialoitteessa ehdotetaan myös esityksen mukaiseen 55 §:n 1 momenttiin eräitä tarkennuksia.

Valiokunnan kannanotot

Yleistä

Lain perusteluista ilmenee, että ehdotetun lain tavoitteena on toteuttaa mahdollisimman hyvin yhteiskunnan nykyiset eläinten pitoon, käsitteilyyn ja kohteluun liittyvät eettiset näkemykset sekä nykyisin käytettävissä oleviin tieteellisiin tutkimustuloksiin ja käytännössä saatuihin kokemuksiin perustuen suojella eläimiä kärsimyksestä, kivulta ja tuskalta. Lain tavoitteena on myös yleisesti edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia.

Valiokunta toteaa, että eläinsuojelulainsäädännön kehittäminen on vahvasti sidoksissa yhteiskunnassa vallitseviin arvoihin ja arvostuksiin. Kun tiedot eläinten hyvinvoinnin perusedellytyksistä ovat tieteellisen tutkimuksen kautta lisääntyneet ja tietämys sekä käytännön kokemukset eräisiin eläinten pitomuotoihin liittyvistä epäkohdista ovat selkiytyneet, on kehitys tuotantoeläinten osalta suuntautumassa kohti yhä eläinystävällisempiä tuotantomenetelmiä. Osa tuotantoympäristön parantamiseen tähtäävistä ratkaisuista on varsin yksinkertaisesti toteutettavissa, mutta osa vaatii kalliita investointeja.

Parannettaessa eläinten asemaa ja lisäämässä eläinten hyvinvointia valiokunta pitää tärkeänä, että parannuksista koituu todellista hyötyä verrattuna toimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin ja lisääntyvään byrokraatiaan. Keskeistä onkin taloudellisuuden, tuotantoon tarvittavan tehokkuuden, eläinsuojeluvaatimusten ja arvoihin perustuvien eettisten näkemysten yhteensovittaminen siten, että saadaan aikaan todellista parannusta eläinten hyvinvoinnissa. Lainsäädäntöä ei tulisi valiokunnan käsityksen mukaan kehittää eläinten hyvinvointia näennäisesti parantavaksi siten, että kasvatetaan eläinten pitämiseen ja eläintuotantoon liittyviä kustannuksia ilman, että tuloksena on käytännön tasolla eläinten hyvinvoinnin lisääntyminen. Valiokunta katsoo, että säädettävän lain tulee olla eläinten hyvinvoinnista olemassa olevan tiedon ja kokemuksen perusteella yhteensovitettu tahdonilmaisuuksista eettisistä tavoitteista, joita eläinten pitä-

miseen ja käyttämiseen liittyvillä eri osapuolilla on eläimen hyvästä. Eläinsuojelulailta tulee olla eläinten kokonaisuhyvinvointia parantava vaikutus. Lain tulee nimensä mukaisesti ensisijaisesti suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimyksestä, kivulta ja tuskalta. Tämän ohella lain tulee edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua.

Myös eläinjalostuksessa tulee ottaa huomioon eläinsuojelulliset näkökohdat ja pyrkiä varmistamaan eläinten terveyden ylläpitäminen ja koheneminen. Valiokunta toteaa, että esityksessä ehdotettu 8 §:n 2 momentin säännös kieltäisi sellaisen eläinjalostuksen tai jalostusmenetelmien käyttämisen, josta voi aiheutua eläimelle kärsimystä taikka merkittävää haittaa eläimen terveydelle tai hyvinvoinnille. Euroopan neuvoston tuotantoeläinten suojelua koskeva sopimus kieltää samoin käyttämästä ”luonnollista tai keino-keinoista jalostusta tai jalostusmenetelmiä, jotka aiheuttavat tai saattavat aiheuttaa eläimelle kärsimystä tai vahingoittaa sitä”. Euroopan neuvoston lemmikkieläinten suojelua koskeva sopimus puolestaan vaatii henkilöä, joka valitsee lemmikkieläimen jalostukseen, ottamaan huomioon sellaiset anatomiset, fysiologiset ja käyttäytymiseen liittyvät ominaisuudet, jotka todennäköisesti saattavat vaarantaa joko pentujen tai emon terveyden tai hyvinvoinnin.

Valiokunta pitää tärkeänä, että eläinten maahan tuonti voidaan tarvittaessa kieltää eläinsuojelullisista syistä. Esityksen mukainen 28 §:n 1 momentin säännös mahdollistaisi valiokunnan saaman selvityksen mukaan eläinten maahan tuonnin kieltämisen eläinsuojelullisilla perusteilla muun muassa niissä tapauksissa, joissa eläimen pitämisestä aiheutuu sille kärsimystä, koska se ei ilmiänsä, perimänsä tai tarpeidensa vuoksi sovellu Suomessa pidettäväksi kärsimyksettä.

Eläintenpito

Hallituksen esityksessä ehdotetun lain 3 §:ssä olisi säännökset eläintenpidon yleisistä periaatteista. Lainkohdan 1 momentissa kiellettäisiin tarpeettoman kivun ja tuskan tuottaminen eläimille. Ehdotetussa lainkohdassa ei selosteta niitä tilanteita, joissa kivun tai tuskan tuottaminen eläimille olisi tarpeellista ja sallittua. Valiokunta toteaa, että muun muassa eläinten sairauksien johdosta ja erilaisten onnettomuuksien seurauksena eläimille joudutaan hoidon ja leikkauksien

yhteydessä aiheuttamaan joskus huomattavaakin kipua ja tuskaa, joka voi olla pitkäaikaistaakin. Lisäksi kaikesta eläintenpidosta aiheutuu jonkin verran kärsimystä eläimille, muun muassa siten, että ne eivät voi liikkua vapaina ja elää halunsa mukaisesti. Sen vuoksi valiokunta katsoo, että ehdotettu sanamuoto, joka kieltää nimenomaan tarpeettoman kivun ja tuskan aiheuttamisen eläimelle, mahdollistaa riittävän kattavasti eläinten pitämiseen ja hoitoon liittyvien erilaisten tilanteiden huomioon ottamisen.

Eläintenpitoon liittyy kysymys siitä, miten eläimille voidaan turvata riittävät mahdollisuudet lajityypilliseen käyttäytymiseen. Valiokunnalle annetussa selvityksessä on todettu, että eläimillä on jo syntymästä saakka perintötekijöisään lajityypillisiä käyttäytymismalleja (lajinomainen käyttäytyminen), joiden mukaisesti eläimet luonnossa käyttäytyvät tai ovat käyttäytyneet. Kotieläinten käyttäytymistä ovat eläimen ja sen elinympäristön vuorovaikutus sekä ihmisen tarpeet siitoseläinten valinnan kautta muovanneet mahdollisimman tarkoituksenmukaiseksi. Eläimellä katsotaan olevan käyttäytymistarpeita, joita se pyrkii toteuttamaan ulkoisista tekijöistä riippumatta. Eläimellä voi olla sisäisistä tekijöistä kuten hormoneista johtuen voimakas tarve tietyn käyttäytymisen toteuttamiseen. Tätä se ei voi kuitenkaan aina toteuttaa elinympäristön tai siihen liittyvien tekijöiden vuoksi. Eläinten olosuhteissa voi olla puutteita myös liikuntaan ja sosiaalisiin suhteisiin liittyvien käyttäytymistarpeiden tyydyttämisessä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan nykypäivän eläintenpidossa ei ole mahdollista pitää eläimiä siten, että ne voisivat kaikilta osin toteuttaa lajityypillistä käyttäytymistään. Myös niin sanottujen olennaisimpien käyttäytymistarpeiden tyydyttäminen johtaisi käytännössä suuriin vaikeuksiin jo sen määrittelyssä, mitkä ovat ne olennaisimmat käyttäytymistarpeet, jotka eläinylävaliokunnan, -lajin tai -rodun kohdalla tulisi voida tyydyttää. Lajityypillisen käyttäytymisen täydellinen mahdollistaminen johtaisi saadun selvityksen mukaan siihen, että tuotantoeläinten pito kävisi nykyisissä järjestelmissä mahdottomaksi. Edellä olevan johdosta valiokunta katsoo, että eläimen käyttäytymistarpeet on fysiologisten tarpeiden tavoin otettava huomioon eläintenpidossa ilman selvää velvollisuutta lajityypillisen käyttäytymisen tyydyttämiseen. Tieteellisen tiedon ja käytännön kokemuksen karttuessa sekä eläintenpitojärjestelmien edelleen kehittymisen myötä tulee antaa alempiasteisia säännöksiä ja määräyksiä,

joilla eläinten mahdollisuuksia erilaisten käyttäytymistarpeiden tyydyttämiseen parannetaan.

Viime aikoina eniten eläinsuojelullista keskustelua on aiheuttanut turkistarhaus lähinnä sen vuoksi, että perinteisissä turkiseläinyksiköissä on suhteellisen vähän tilaa yhtä turkiseläinyksilöä kohti. Saadun selvityksen mukaan tarhauselinkeinossa on kokeiltu uudenlaisia tuotantoyksikkörakenteita. Valiokunta pitää tärkeänä, että turkiseläintuotannossakin pyritään mahdollisimman suurella määrällä eläinten lajityypillisen käyttäytymisen sanelemien tarpeiden tyydyttämiseen. *Valiokunta edellyttääkin, että maa- ja metsätalousministeriö seuraa tarkoin turkistarhausessa tapahtuvia muutoksia ja laatii tilanteen niin vaatiessa tarvittavat säädosmuutokset.*

Alun perinhän munivat kanat pidettiin latikanaloissa. Vasta kun tuotantoa haluttiin voimakkaasti tehostaa, keksittiin häkkikanalavaihtoehto. Maamme suurimmissa kanaloissa on noin 80 000 kanaa ja eräiden EU-maiden kanaloissa jopa puolesta yhteen miljoonaan munivaa kanaa. Samalla kun munivan kanan yksilöllistä liikkumatilaa on voimakkaasti rajoitettu, on toisaalta voitu tuottaa hygieeniseltä laadultaan korkeatasoisia munia. Keskinäisessä arvottamisessa eettiset näkökohdat on viime aikoina laajalti asetettu hygieenistä laatua koskevan näkökohdan edelle, mikä on luonut ainakin kahdenlaisten munien markkinat.

Tekniset vaatimukset ja ensi tilassa häkkien pinta-alavaatimus voivat synnyttää taloudellisesti kilpailullisen vääristymän suhteessa muihin EU-maihin. Sen takia valiokunta pitää tärkeänä, että Suomi vaikuttaa EU-tasolla kulutusmunion tuotannon yhteisstandardin kehittämiseen munitushäkkien sääntöjen ollessa kyseessä.

Valiokunta toteaa, että munitushäkkien vaihtoehtoiset tuotantomenetelmät kuuluvat myös yleisen eläinsuojelun piiriin ja että niitä koskevat erityiset EU-säännöt vaihtoehtoiselle munantuotannolle.

Valiokunta edellyttää, että uuden eläinsuojelulain säätämiseen liittyvällä asetuksella kielletään munivien kanojen pitäminen munitustarkoituksessa häkeissä 1.1.2005 lukien. Mikäli EU-lainsäädäntö siihen mennessä tässä asiassa muuttuu, asetusta tulee muuttaa sen mukaisesti.

Valiokunta toteaa, että eläinten terveyteen vaikuttavat monet tekijät eläintenpidossa, muun ohella eläintaudit. Tämän mukaisesti lakiehdotuksen 3 §:n 1 momentissa mainitaan eläintenpidon yhteydessä ”terveyden ylläpitäminen”, jolla tarkoitetaan eläimen tuotanto- ja elinympäris-

töä. Valiokunta pitää tärkeänä, että eläimen lähiympäristö luodaan sellaiseksi, että se tukee ja auttaa eläimen pysymistä mahdollisimman terveenä. Oikeanlainen ja eläimelle sopiva lähiympäristö vähentää eläimeen kohdistuvia rasitteita ja parantaa eläimen vastustuskykyä sekä estää vahinkojen mahdollisuutta.

Valiokunta toteaa, että eläinsuojelulaki säätelee nimenomaan eläinten hyvinvointia, jolloin hormonien käyttämistä eläimille kasvun tai tuotantokyvyn edistäjänä tulee tarkastella nimenomaan eläimen terveyden ja hyvinvoinnin kannalta. Eläinten lääkitsemistä koskevassa lainsäädännössä säädetään hormonien käyttämisestä tuotantoeläimille ihmisten terveyttä ja hyvinvointia silmällä pitäen. Myös elintarvikelainsäädäntö edistää ihmisten terveyttä ja hyvinvointia.

Valiokunta katsoo, että eläinsuojelulaki, eläinsuojeluasetus ja niiden nojalla annettavat tarkemmat määräykset luovat sekä edellytykset että vähimmäisvaatimukset niille tiedoille ja taidoille, jotka eläimiä pitävän tulee tietää ja osata, jotta hän voisi täyttää eläinten biologiset perustarpeet. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan maa- ja metsätalousministeriö tulee antamaan tarkempia määräyksiä niin eläintenpitoa kuin eläintiloja koskevista eläinsuojeluvaatimuksista. Eräiden eläinlajien osalta vaatimuksia määritellään jo tuotantoeläinsopimuksen mukaisessa Euroopan neuvoston pysyvässä komiteassa. Valiokunnalle annetussa selvityksessä on katsottu, että muunlaisen osaamisen vaatiminen säädöstasolla edellyttäisi asiassa annettavaa tarkempaa koulutusta ja tiedon sekä taidon mittaamista erityisellä kokeella, mikä edellyttäisi voimavarojen huomattavaa lisäämistä.

Eläimille suoritettavat toimenpiteet

Valiokunta toteaa, että eräät eläimelle suoritettavat kipua aiheuttavat toimenpiteet, joita ei suoriteta esityksessä ehdotetun 7 §:n 1 momentin mukaisesti eläimen sairauden tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi, voivat olla tarpeellisia toisten eläinten hyvinvoinnin, hygieniasyiden, ihmisten turvallisuuden tai eläimen käyttötarkoituksen vuoksi. Eläinten merkitsemiset eri tavoin, kuten tatuomalla, mikrosirulla, korvamerkeillä tai muilla mahdollisimman vähän kipua aiheuttavilla menetelmillä, samoin kuin eräiden eläinten kastrointi tai nupouttaminen ovat esimerkkejä tässä tarkoitetuista toimenpiteistä. Valiokunta katsookin, että laissa tulee säilyttää

mahdollisuus poiketa lain pääsäännöstä. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että näiden toimenpiteiden määrää jatkuvasti vähennetään, kun uutta tekniikkaa tai uusia keinoja ongelmakohtien ratkaisemiseksi kehitetään. Lisäksi valiokunta toteaa, että asetuksella tulee täsmentää niitä edellytyksiä, joilla toimenpide saadaan suoritettua, antamalla määräyksiä muun muassa toimenpiteen suorittajasta, suoritustavasta ja siitä, minkä ikäiselle eläimelle toimenpide saadaan suorittaa. *Valiokunta edellyttää, että ennen aseuksen antamista maa- ja metsätalousministeriö toimittaa valiokunnalle selvityksen mikrosirun käytöstä ja siihen liittyvistä mahdollisista haittavaikutuksista.*

Voimassa olevan eläinsuojelulain 8 §:n 3 momentti kieltää koiran korvien tyypistämisen ja muun yksinomaan ulkonäön muuttamista tarkoittavan leikkauksen. Poikkeuksena tästä laki on kuitenkin sallinut hännän tyypistämisen kasvattajan pyynnöstä ja eläinlääkäriin suorittamana, mikäli pentu on leikkaushetkellä viittä vuorokautta nuorempi. Esityksessä ehdotetun lain mukaan hännän tyypistäminen ei olisi sallittua. Valiokunnalle annetussa selvityksessä on todettu, että Euroopan neuvoston lemmikkieläinten suojelua koskeva sopimus, jossa myös Suomi on yhtenä sopimuspuolena, kieltää koiran hännän tyypistämisen sopimuksen 10 artiklan 1 kohdassa. Näin ollen Suomi on joutunut tekemään varauksen kyseiseen kohtaan sopimuksen ratifioidessaan. Koiran hännän tyypistäminen on kielletty Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa (sallittu viideltä rodulta), Sveitsissä, osassa Itävaltaa (osassa Itävaltaa kieltoa valmistellaan, mutta se ei ole vielä voimassa), Luxemburgissa, Kreikassa, Kyproksella ja Portugalissa (sallittu muutamalta rodulta). Muun muassa Ranskassa ja Italiassa hännän tyypistäminen on sallittua. Englannissa se on sallittua eläinlääkäriin suorittamana. Saksassa hännän tyypistämistä ei ole kielletty liittovaltiotasolla. Mainitun sopimuksen edellyttämissä monenkeskisissä neuvotteluissa on tänä vuonna annettu lemmikkieläimille suoritettavia kirurgisia toimenpiteitä koskeva päätöslauselma, jossa on painotettu hännäntypistyskieltoa koskevan 10 artiklan toteuttamista ja todettu, että tyypistämistä suoritetaan ainoastaan totunnaisen käytännön noudattamiseksi tai tiettyjen jalostusnormien täyttämiseksi.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan häntää tyypistettäessä ei voida käyttää kivunpoistoa pennun iän vuoksi. Vaikka pennun kivuntuntemisjärjestelmä on heikosti kehittynyt, on myös

sen kivuntuntemista estävä järjestelmä heikosti kehittynyt. Uusimmat tutkimukset nisäkkäiden kivunaistimisjärjestelmästä osoittavatkin, että vastasyntyneet tuntevat kipua samalla tavoin kuin vanhemmat yksilöt. Ottaen lisäksi huomioon sen, että tyypistäminen suoritetaan ensisijaisesti kosmeettisista syistä, valiokunta katsoo, että sitä ei tule sallia.

Häntä on koiralle varsin tärkeä viestimisväline, jolla se välittää asioita sekä ihmisille että lajikumppaneilleen. Hännän tyypistäminen merkitsee koiran viestintämahdollisuuksien selvää kaventumista. Valiokunnalle annetussa selvityksessä on lisäksi todettu, että tyypistämisen seurauksena voi olla eräitä komplikaatioita, joiden vakavuus vaihtelee harvinaisesta koiran henkeä uhkaavasta verenvuodosta leikkauskohdan paikallisiin tulehduksiin. Eräs koiran hyvinvointiin heikentävästi vaikuttava komplikaatio on erittäin kipuherkän hännänpään kehittyminen, jolloin koira ei voi asettua istumaan normaalisti, vaan joutuu hakemaan istumistapaa, jossa hännänpää ei kosketa lattiaa.

Metsästyksessä ja muissa harrastustoiminnissa käytetään nykyisin sekä hännältään tyypistettyjä että tyypistämättömiä koiria. Pitkähäntäisiä rotuja on luolakoirissa, noutavissa sekä seisovissa koirissa ja monissa palveluskoiraroduissa.

Valvonta

Valiokunta katsoo, että erityisen ilmoitusvelvollisuuden säätäminen eläinsuojelulailta ammatimaiseen tuotantolähteen pitoon ei sellaisenaan parantaisi eläinsuojelun tasoa. Tuottajathan ovat jo muutoinkin rekisteröityjä. Lisäksi sikojen ja vasikoiden pitoyksiköitä tulee jo Euroopan yhteisön säännösten mukaan valvoa ilman epäilyä tehtävillä tarkastuksilla, joita on tehtävä tilastollisesti edustava määrä.

Valiokunta ei pidä myöskään tarpeellisena luoda uusien eläintenpitojärjestelmien ja niihin liittyvien laitteiden ja välineiden ennakkohyväksyntämenettelyä. Se lisäisi byrokratiaa, eikä sillä sellaisenaan olisi saatavissa eläinsuojelullista lisäarvoa. Ennakkohyväksyntämenettelyn sijasta tulee hyödyntää tuoreinta tutkimustietoa, jonka välittämisessä neuvontajärjestöillä on tärkeä tehtäväkenttä.

Valiokunta kiinnittää tässä yhteydessä huomiota siihen, että lakiehdotuksen 48 §:ssä tarkoitulla tavalla kotieläintiloilla suoritetaan niin

sanottuja EU-tarkastuksia, jotka eivät edellytä epäilyä huonosta eläintenhoitosta. Näitä tarkastuksia suorittavat eläinlääkärit, jotka voivat lain mukaan kohdistaa tarkastustoiminnan sellaisiin eläintenpitoyksiköihin, joiden eläinsuojelullinen tilanne ei ole jo muutoinkin viranomaisten tiedossa. EY:n direktiivien mukaan näitä tarkastuksia tulee tehdä sikojen ja vasikoiden pitoyksiköihin ja eläinkuljetuksiin.

Edellä sanotun lisäksi eläinsuojelun tasoa voidaan kohentaa myös muulla tavoin. Ylipäätäänkin hallituksen esityksen tarkoittaman jälkikäteishallinnon sijasta tulisi kehittää neuvonnan ja ohjauksen avulla koko järjestelmää ennalta ehkäisevään suuntaan. Valvontaviranomaisten omaksuma määrätietoinen toiminta (esimerkiksi lääninhallituksen itselleen laatiman lääninvalvontasuunnitelman mukaisesti) edesauttaisi ennalta ehkäisevää toimintaa, mutta myös eläinten omistajien ja hoitajien oma aktiivisuus on ratkaiseva. Valiokunta katsookin, että suurehkojen eläintenpitoyksiköiden (karjatilat, kanalat ja kennelit) omistajilla tulisi olla tilakohtainen omavalvontasuunnitelma. Se kertoisi vaaratekijöistä ja sisältäisi keinoja ongelmien poistamiseksi. Tällainen suunnitelma ei tarvitsisi viranomaishyväksyntää, mutta eläinsuojelutarkastusten yhteydessä se tulisi pyynnöstä esitellä tarkastuksen tekijöille. Valiokunta toteaa, ettei terveydensuojelulaisissa (673/94) tai eräissä hygienia-alueissa tarkoitettu omavalvontasuunnitelma poista tätä tarvetta. *Koska tässä tarkoitettu uusi menettely poikkeaa hallituksen alun perin ehdottamasta, valiokunta edellyttää, että hallitus selvittää, millaista säädöspohjaa tällainen järjestely edellyttää ja mitä muuta siitä seuraisi, sekä saattaa esityksensä säädöstason sitä vaatiessa eduskunnan käsiteltäväksi.*

Seuraamukset

Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esiin, että lakiehdotuksen 54 §:n tarkoittama eläinrääkkäys tulisi säätää rangaistavaksi vain tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tehtynä muun muassa sen vuoksi, että rikoslain kokonaisuudistuksen linjana on ollut, että rikokset ovat pääsääntöisesti rangaistavia vain tahallisina tai korkeintaan törkeästä huolimattomuudesta tehtyinä. Valiokunta toteaa, että eläinrääkkäystä koskevan 54 §:n muuttaminen sellaiseksi, että teosta tuomitseminen edellyttäisi törkeää huolimattomuutta huolimattomuuden sijasta, johtaisi tilan-

teeseen, jossa selvästi eläinsuojelusäännösten vastaisesta menettelystä ei voitaisi tuomita edes sakkorangaistusta, jos huolimattomuutta ei voitaisi pitää törkeänä. Valiokunta katsoo, että useat eläinten hoidon tai hyvän kohtelun laiminlyönneistä ovat sellaisia, joissa tapausta ei ehkä voida pitää törkeänä, mutta eläimelle on kuitenkin aiheutettu tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä, johon tulisi voida puuttua myös rangaistusteilte. Tämän vuoksi valiokunta katsoo, että eläinrääkkäyksen tulee olla lakiehdotuksen mukaisesti rangaistavaa myös huolimattomuudesta tehtynä.

Valiokunta toteaa, että tapaukset, joissa henkilö tuomitaan eläinrääkkäyksestä, vaihtelevat edellä todetun mukaisesti tapauskohtaisesti varsin paljon. Tekojen tai laiminlyöntien taustalla on varsin monenlaisia syitä. Sen vuoksi valiokunta katsoo, että tuomioistuimella tulee olla myös eläintenpitokiellon määräämisessä mahdollisuus tapauskohtaiseen arviointiin. Valiokunta ei tämän vuoksi pidä tarpeellisena säännöstä siitä, että jokainen, joka tuomitaan eläinrääkkäyksestä, menettäisi ilman erillistä harkintaa oikeutensa pitää eläimiä.

Valiokunta toteaa, että eläintenpitokiellon tarkoituksena on estää eläimen huonoon hoitoon ja kohteluun syyllistyneitä uusimasta tekoaan. Kiellon tulisi koskea oikeutta pitää tai hoitaa omia tai muiden omistamia eläimiä tai olla muulla tavalla vastuussa niiden hyvinvoinnista. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esityksessä ehdotettu eläintenpitokielto ei sinänsä suoraan estäisi omistamasta eläintä tai osaa siitä tai olemasta osakkaana yhtiössä, jolla on eläimiä, mutta se estäisi edellä todetun eläimen hallussapidon ja hoidosta sekä hyvinvoinnista vastaamisen.

Asiantuntijakuulemisen yhteydessä on tuotu esiin, että lääninhallituksen tulisi voida määrätä väliaikainen eläintenpitokielto. Valiokunta toteaa, että eläintenpitokiellon määrää edellä todetun mukaisesti tuomioistuin. Kielto voidaan määrätä pääsääntöisesti vain sellaisissa tapauksissa, joissa tekijä tuomitaan eläinrääkkäyksestä. Mikäli tuomioistuin ei määräisi eläintenpitokieltoa, saatettaisiin väliaikaisen kiellon suhteen joutua ongelmallisiin tilanteisiin muun muassa ammatinharjoittamisen estymisen vuoksi. Valiokunta toteaa myös, että henkilö, joka joutuu syytetyksi eläinrääkkäyksestä, joutuu myös lähiympäristönsä ja eläinsuojeluviranomaisten erityiseen tarkkailuun eläintenpidossa. Lisäksi esityksen mukaisen lakiehdotuksen 44 §:ää, joka

antaa viranomaisille eläinsuojelullisten syiden vaatiessa oikeuden ryhtyä kiireellisiin toimenpiteisiin eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi, sovelletaan myös omistajan hankkimien uusien eläinten kohdalla, mikäli eläimiä ei pidetä lain edellyttämällä tavalla ja eläinsuojelullinen tilanne edellyttää kiireellisiin toimenpiteisiin ryhtymistä.

Muita kannanottoja

Valiokunta toteaa, että luonnonvaraisten eläinten tarhausta harjoitetaan useissa Euroopan maissa. Myös Suomessa tarhataan jo tällä hetkellä muun muassa fasaaneja, sorsia, villisikoja ja strutseja. Valiokunta pitää tärkeänä, että kyseisestä tarhaustoiminnasta annetaan selkeät säännökset ja määräykset, jotka helpottavat toiminnan järjestelyä ja eläinsuojeluvälvönnon toteuttamista tarhoilla. Tarpeettoman kivun, tuskan ja kärsimyksen tuottamisen estämiseksi asetuksella tulee kieltää tarhaeläimen ampuminen metsästyksellisin keinoin. Muutoin metsästystä koskevista asioista säädetään metsästyslaissa (615/93).

Luonnonvaraisen eläimen ottaminen elätettäväksi olisi esityksen mukaan pääsääntöisesti kiellettyä. Poikkeukset tähän kieltoon säädettäisiin ehdotetun lain 13 §:ssä. Valiokunta toteaa, että jonkin eläinlajin eläinkannan pelastamiseksi sen luonnosta häviämisen uhatessa voi olla tarpeen elvyttää kantaa ihmisen toimenpitein muun muassa tarhaamalla. Valiokunta katsoo, että niin sanottu lajisuojelullinen tarhaus ei voi tapahtua jokamiehen oikeuden nojalla, vaan sen tulee perustua tieteellisiin selvityksiin ja tutkimuksiin sekä tarhauksen todelliseen tarpeeseen. Kysymyksessä olevaa tarhausta harjoitetaan jo nykyään tieteellisenä toimintana ja eläintarhoissa, joilla on tehtäviä myös uhanalaisten lajien säilyttämisessä. Lakiehdotuksen 13 §:ssä tarkoitettu eläimen pyydystäminen luonnosta eläintarhassa pidettäväksi tai tieteellisessä tarkoituksessa mahdollistaisi lajisuojelullisen tarhauksen nykyisessä laajuudessa.

Valiokunta toteaa, että lakiehdotuksen 33 §:n 1 momentissa tarkoitettu uskonnollisista syistä noudatettava teurastustapa on herättänyt julkisuudessa paljon keskustelua. Tällöin on yleensä tarkoitettu juutalaista ja islamilaista teurastustapaa. Keskeisiä aiheita keskustelussa ovat olleet eläimen tainnuttamisen ja verenlaskun yhtäaikaisuus sekä eläimen liikkumisen tiukka rajoitta-

minen ja niistä eläimelle mahdollisesti aiheutuva kärsimys. Valiokunta pitää tärkeänä, että uskonnollisista syistä noudatettavan teurastustavan sallimista arvioitaessa lähtökohtana on se, onko kyseisessä teurastustavassa eläimelle tuotettava kärsimys tarpeetonta, ottaen huomioon teurastustavan taustalla olevat uskonnolliset syyt. Valiokunta katsoo asiantuntijalausuntojen perusteella, että teurastustavan eläimelle aiheuttaman kärsimyksen mittaamiseen ei ole absoluuttista mahdollisuutta. Valiokunta toteaa lisäksi, että EY:n eläinten tainuttamista ja lopettamista koskeva direktiivi (93/119/EY) edellyttää, että mikäli erityinen uskonnollisista syistä noudatettava teurastustapa sallitaan, naudat on pidettävä paikallaan mekaanisella laitteella tai menetelmällä siten, että voidaan välttää kivun, kärsimyksen, kiihtymyksen, vammojen tai ruhjeiden aiheutuminen eläimelle. Nautoja ei voida näin ollen kaataa lattialle tainnutusta ja verenlaskua varten. Edellä esitetyillä perusteilla valiokunta katsoo, että saatu selvitys ei ole osoittanut kyseisen teurastustavan olevan ristiriidassa eläinsuojelutavoitteiden kanssa.

Esityksessä ehdotetun lain 15 §:n 1 momentin mukaan kunnan olisi huolehdittava alueellaan irrallaan tavattujen ja talteenotettujen pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan monet kunnat ovat jo nykyisin järjestäneet alueeltaan kiinni otetuille pienikokoisille lemmikkieläimille talteenottoaikan ilman, että tähän on ollut lakisääteistä velvollisuutta. Kustannukset toiminnasta ovat yleensä olleet varsin vähäiset, koska eläimen omistajalta on peritty korvaus eläimen hoidosta ja mahdollisesta kiinniottamisesta. Toiminta on koettu kunnissa varsin hyväksi sekä kuntalaisten palvelun että kunnan alueen yleisen järjestyksen ja eläinten hyvinvoinnin kannalta.

Valiokunta toteaa, että hallituksen esityksen 59 §:n mukainen kunnaneläinlääkärille eläinsuojelutarkastuksen tekemisestä maksettava palkkio vastaa tällä hetkellä asiassa vallitsevaa tilannetta. Kunnaneläinlääkäreille maksettava palkkio perustuu siihen, että he eivät ole kokonaispalkkauksessa, vaan kunta maksaa eläinlääkärille pienen peruspalkan ja pääosin palkkaus muodostuu eläinlääkärinavun antamisesta tai toimituksista saatavista palkkioista. Palkkion ulottaminen koskemaan myös kokonaispalkkauksessa olevia viranhaltijoita eli terveydensuojeluvalvontaa hoitavia viranhaltijoita ja poliisia aiheuttaisi huomattavaa kustannusten lisäystä. Lisäksi se

vääristäisi niitä perusteita, joilla palkkaus eri viranhaltijoille muodostuu.

Hallituksen esitykseen ei sisälly nykyisen lain 11 §:n 1 momentin mukaista säännöstä eläinsuojeluneuvottelukunnasta. Eläinsuojeluneuvottelukuntaa ei ole tällä hetkellä asetettu, vaikka laki antaa siihen mahdollisuuden. Maa- ja metsätalousministeriössä on sen sijaan asetettu kolmeksi vuodeksi eläinsuojelutyöryhmä. Eläinsuojelutyöryhmä ei perustu lakiin, mutta sen tehtävänä on nimenomaan käsitellä nyt kyseessä olevia eläinsuojelukysymyksiä. Myös muissa EU-maissa toimii vastaavanlaisia työryhmiä tai toimikuntia, jotka eivät aina ole lakisääteisiä. Valiokunta pitää tärkeänä, että nykyisen käytännön mukainen eri osapuolten kuuleminen järjestetään myös vastaisuudessa. Saadun selvityksen mukaan työryhmyöskentely on kustannuksiltaan toimikuntatyöskentelyä edullisempaa.

Yleiskannanotto

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää hallituksen esitykseen sisältyvää lakiehdotusta tarpeellisenä ja puoltaa sen hyväksymistä edellä mainituin huomautuksin ja jäljempänä ehdotettavien muutoksien.

Koska valiokunta on hyväksynyt lakiehdotuksen hallituksen esityksen pohjalta, valiokunta ehdottaa lakialoitteiden hylkäämistä.

Pykäläkohtaiset muutosehdotukset

2 §. Valiokunta toteaa, että geenitekniikkalain (377/95) eräänä tavoitteena on ehkäistä ja torjua haittoja, joita geenitekniikalla muunneltujen organismien käyttö voi aiheuttaa ihmisten terveydelle, eläimille, omaisuudelle ja ympäristölle. Ehdotetun lain 8 §:n 1 momenttiin sisältyy geenitekniikkaa koskevia säännöksiä, joita voidaan pitää täydentävinä geenitekniikkalain säännöksiin nähden. Valiokunta ehdottaa selvyden vuoksi lain soveltamisalaa koskevaan lakiehdotuksen 2 §:n 1 momentin mukaiseen lueteloon asioista, joiden osalta noudatetaan lisäksi mitä niistä erikseen säädetään, lisättäväksi maininnan geenitekniikasta.

8 §. Viitaten edellä 2 §:n kohdalla lausuttuun valiokunta toteaa, että geenitekniikkalaissa käytetään sanaa geenitekniikka. Valiokunta ehdot-

taa 3 ja 4 momenttiin tehtäväksi muutoksia, joilla lakien terminologiaa yhtenäistetään.

12 §. Valiokunnan saamassa selvityksessä on todettu, että esityksen 12 §:n tarkoittaman kielletyn välineen, laitteen tai aineen hallussapidon valvonta on käytännössä vaikeaa ja rankaiseminen jäisi riippumaan sattumanvaraisista seikoista. Lisäksi hallussapidon kriminalisointi ulottuisi myös moniin sellaisiin välineisiin, joiden hallussapidon rankaiseminen ei ole järkevää. Näillä perusteilla valiokunta ehdottaa pykälän 1 momenttia muutettavaksi siten, että ehdotuksessa tarkoitettu hallussapito ei olisi kriminalisoitu.

30 §. Valiokunta toteaa, että Euroopan unionin neuvosto on 29.6.1995 antanut direktiivin (95/29/EY) eläinten suojelemisesta kuljetusten aikana annetun direktiivin (91/628/ETY) muuttamisesta. Direktiivi sisältää osittain laintasoista sääntelyä vaativia määräyksiä, jotka on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon uuden eläinsuojelulain käsittelyssä.

Direktiivin 91/628/ETY (jäljempänä direktiivi) 2 artiklaa on muutettu siten, että eläinkuljettajalla tarkoitetaan paitsi luonnollista tai juridista henkilöä, joka kuljettaa eläimiä tulonhankkimistarkoituksessa omaan lukuunsa tai kolmannen lukuun, myös sellaista luonnollista tai juridista henkilöä, joka sanotussa tarkoituksessa vuokraa tai muutoin luovuttaa kolmannen käyttöön eläimen kuljetusvälineen. Direktiivin 5 artiklaa on muutettu siten, että Euroopan yhteisön ulkopuoliseen valtioon sijoittuneen eläinkuljettajan tulee antaa kirjallinen sitoumus siitä, että hän noudattaa yhteisön alueelle suuntautuviissa kuljetuksissa eläinsuojelua koskevia säännöksiä. Valiokunta ehdottaa direktiivimuutosten edellyttämien täsmennysten tekemistä 1 ja 2 momenttiin.

Direktiivin 5 artiklassa on täsmennetty eläinkuljettajan tehtäviä ja määrätty varsinaisesta kuljetuksesta vastaavasta henkilöstöstä, heidän kelpoisuudestaan ja tehtävistään. Näistä säädettäisiin asetuksella. Valiokunta ehdottaa tästä otettavaksi tarvittavat maininnat 3 momenttiin.

Valiokunnan saamassa selvityksessä on todettu, että eläinkuljettajarekisteri olisi elinkeinon- ja ammatinharjoittajia koskeva luparekisteri, jota ei koske henkilörekisterilaki (471/87). Rekisteriin talletettaisiin vain eläinkuljetusten valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja, joita ei voida myöskään pitää rekisteröidyn kannalta arkaluontoisina. Eläinkuljetusten valvonta tapahtuu pääasiasa poliisin toimesta yleisen liikennevalvonnan yhteydessä. Tämän lisäksi valvontaa suoritetaan

maan rajoilla eläinten maastaviennin tai maahantuonnin yhteydessä. Valvonnan tehokkaan toteutumisen kannalta on välttämätöntä, että valvontaa suorittava viranomaislainen voi ilman viivytystä tarkistaa eläinkuljettajarekisteristä, onko eläimiä kuljettavalla henkilöllä asianmukainen kuljetuslupa. Myös esimerkiksi henkilöillä, jotka antavat eläimiä ammatinharjoittajan kuljetettavaksi, saattaa olla tarvetta saada varmuus siitä, onko tällä asianmukainen lupa eläinten kuljettamiseen. Selvyyden vuoksi rekisterin käyttöoikeudesta ja muusta tietojen luovuttamisesta tulisi ottaa säännös asiaa koskevaan pykälään. Näillä perusteilla valiokunta ehdottaa 2 momenttia vielä täsmennettäväksi siten, että siinä todettaisiin nimenomaisesti eläinsuojeluvallontaviranomaisilla olevan rekisterin käyttöoikeus valvontaa varten. Muille kuin valvontaviranomaisille annettavien tietojen osalta noudatettaisiin yleisten asiakirjain julkisuudesta annetun lain (83/51) säännöksiä.

37 §. Valiokunnalle annetussa selvityksessä on todettu, että direktiivin (91/628/ETY) 11 artiklaa on muutettu siten, että kolmansista maista tapahtuvassa eläinten tuonnissa rajatarkastus- aseman virkaeläinlääkärin on varmistuttava eläinten hyvinvoinnista. Tämä edellyttää eläinkuljetuksen tarkastamista. Jos virkaeläinlääkäri toteaa, ettei eläinten juottamista tai ruokkimista koskevia vaatimuksia noudateta, hänen on toimijan kustannuksella toteutettava eläinten hyvinvoinnin vaatimat toimenpiteet.

Direktiivin 11 artiklan muutos edellyttää raja-eläinlääkärin tehtävien määrittelyä ehdotetun lainkohdan 2 momentissa. Lisäksi muutos edellyttää rajaeläinlääkärin mainitsemista 39 §:n 2 momentissa, 42 §:ssä ja 44 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 51 §:n 1 momentissa. Valiokunta ehdottaa 37 §:n 2 momenttia ja pykälän otsikkoa muutettavaksi edellä selostetun mukaisesti.

39 §. Valiokunta ehdottaa pykälän 2 momentin 2 kohtaa muutettavaksi 37 §:n kohdalla esitetyin perustein.

42 §. Valiokunta ehdottaa pykälää muutettavaksi 37 §:n kohdalla esitetyin perustein.

44 §. Valiokunta ehdottaa 1 ja 2 momenttia muutettavaksi 37 §:n kohdalla esitetyin perustein.

51 §. Valiokunta ehdottaa 1 momenttia muutettavaksi 37 §:n kohdalla esitetyin perustein.

53 §. Valiokunnan edellä 12 §:ään ehdottaman muutoksen johdosta valiokunta ehdottaa, että maininta hallussapidosta poistetaan 1 momentin 1 kohdasta. Lisäksi valiokunta ehdottaa

lainkohtaan lisättäväksi viittauksen 16 §:n 3 momentin säännökseen eläinkilpailujen tai muiden vastaavien tilaisuuksien pitämisen kieltämisestä.

Ehdotetun 1 momentin 2 kohtaan valiokunta ehdottaa lisättäväksi viittauksen 21 §:n 3 momentin säännökseen lääninhallitukselle tehtävästä ilmoituksesta. Lisäksi valiokunta ehdottaa, että viittaukset 23 §:n 1 momenttiin ja 24 §:n 1 momenttiin ulotetaan koskemaan pykälää kokonaisuudessaan.

54 §. Valiokunta ehdottaa 1 kohtaa muutettavaksi siten, että viittaukset 3—6 §:ään koskisivat myös pykälien 2 momentin nojalla annettavia asetustason säännöksiä. Lisäksi valiokunta ehdottaa viittauksiin sisällytettäväksi viittauksen 8 §:n eläinjalostusta ja geenitekniikkaa koskeviin säännöksiin. Valiokunta ehdottaa edelleen, että viittaukset 29 §:n 1 momenttiin, 32 §:n 1 momenttiin ja 33 §:n 1 momenttiin ulotettaisiin koskemaan myös pykälien muita momenteja, joissa on säännöksiä muun muassa asetuksenantovallasta. Valiokunta ehdottaa myös lainkohtaan lisättäväksi maininnan kyseisten lainkohtien nojalla annetuista määräyksistä.

Ehdotetun lainkohdan 3 kohdasta valiokunta ehdottaa poistettavaksi viittauksen 8 §:n eläinjalostusta ja geenitekniikkaa koskeviin säännöksiin, jotka on edellä ehdotettu sisällytettäväksi 1 kohtaan.

56 §. Valiokunta toteaa, että rikoslain kokonaisuudistuksen toisen vaiheen käsittävät lait (578—747/95) ovat tulleet voimaan 1.9.1995. Rikoslain 38 luvussa on salassapitorikosta (1 §) ja salassapitorikkomusta (2 §) koskeva säännös. Säännökset korvaavat erityislakien salassapitosäännökset. Sen vuoksi valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 56 §:n 1 momenttia muutettavaksi niin, että siihen otetaan viittaussäännös rikoslain 38 luvun 1 ja 2 §:ään (578/95). Kun rikoslain salassapitosäännökset ovat asianomistajarikoksia, valiokunta ehdottaa 2 momentin poistamista tarpeettomana.

Valiokunta toteaa lisäksi, että lakiehdotuksen 56 §:n 3 momentissa oleva viittaus rikoslain 40

luvun 5 §:ään (virkamiesten salassapitovelvollisuuden rikkominen) on sinässä asianmukainen. Rikoslain kokonaisuudistuksen toiseen vaiheeseen sisältyvissä lainmuutoksissa viittaukset rikoslain yksityistä salassapitovelvollisuutta sekä virkamiesten salassapitovelvollisuutta koskeviin säännöksiin on kuitenkin yleensä yhdistetty samaan momenttiin. Tämän mukaisesti valiokunta ehdottaa 3 momentin poistamista ja siihen sisältyvän säännöksen sisällyttämistä 1 momenttiin.

57 §. Viitaten 12 §:n kohdalla ehdotettuun muutokseen valiokunta ehdottaa 1 momentista poistettavaksi maininnan hallussapidosta.

60 §. Valiokunnalle annetussa selvityksessä on todettu, että Suomi on saanut Euroopan unioniin liittyessään kahden vuoden siirtymäajan eläinlääkinnällisten rajatarkastusten järjestämiseksi. Siirtymäaikana rajatarkastuksesta saatavien kokemusten perusteella tarkastusorganisaatio tullaan saattamaan lopulliseen muotoonsa. Hallituksen esitystä annettaessa pyrittiin lakiehdotuksen 60 §:n 2 momentilla varmistamaan, että myös tarkastusmaksujen perimisessä ja maksatuksessa voitaisiin mahdollisista organisaatiomuutoksista huolimatta siirtyä joustavasti uusien vaatimusten mukaiseen menettelyyn. Lakiehdotuksen 60 §:n 2 momentti ei kuitenkaan tällä hetkellä organisaation järjestämisestä tiedossa olevien mahdollisten vaihtoehtojen osalta täytä edellä tarkoitettua tehtävää. Rajatarkastusten järjestäminen saattaa tulla esimerkiksi eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen tai maa- ja metsätalousministeriön tehtäväksi. Saadun selvityksen perusteella valiokunta ehdottaa 2 momenttia muutettavaksi siten, että kustannukset maksettaisiin valtion varoista ja perittäisiin tarkastusta pyytäneeltä. Asetuksella voitaisiin säättää, mikä valtion viranomaisen suorittaa edellä mainitut toimenpiteet.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Eläinsuojelulaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

2 §

Soveltamisala

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Metsästyksen, kalastuksen, eläinten lääkitsemisen, eläinjalostuksen, eläinten keinollisen lisäämisen, *geenitekniikan* ja luonnonsuojelun osalta noudatetaan lisäksi, mitä niistä erikseen säädetään.

2 luku

Eläintenpito

3—7 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

8 §

Eläinjalostus ja geenitekniikka

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, on *geenitekniikan* käyttö eläinten tuotannon määrälliseksi tai laadulliseksi muuttamiseksi kielletty, jos se voi vaikuttaa haitallisesti eläinten terveyteen tai hyvinvointiin. *Geenitekniikan* käytöstä koe-eläintoiminnassa noudatetaan kuitenkin 31 §:n säännöksiä.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläinjalostukselle ja *geenitekniikan* käytölle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä eläinjalostukselle ja *geenitekniikan* käytölle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista.

9—11 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

12 §

Välineet, laitteet ja aineet

Sellaisten eläimen hoitoon, käsittelyyn, kiinniottamiseen, kuljettamiseen, tainnuttamiseen tai lopettamiseen tarkoitettujen välineiden, laitteiden ja aineiden, joiden käyttö ilmeisesti aiheuttaa eläimelle tarpeetonta kipua tai tuskaa, valmistus, maahantuonti, myynti, luovutus ja käyttö (*poist.*) on kielletty.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

13—29 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

30 §

Lupa eläinten kuljettamiseen ja eläinkuljettajarekisteri

Eläinten kuljettamista, *kuljetusvälineen vuokrausta tai muuta luovuttamista* tulonhankkimistarkoituksessa saadaan harjoittaa vain lääninhallituksen luvalla. Lupaa on haettava sen läänin lääninhallitukselta, jonka alueella on luvan hakijan kotipaikka. *Edellä tarkoitettua lupaa ei kuitenkaan edellytetä Euroopan yhteisön ulkopuoliseen valtioon sijoittuneelta eläinkuljettajalta. Tällaisen eläinkuljettajan on annettava maa- ja metsätalousministeriölle kirjallinen sitoumus eläinsuojelusäännösten ja -määräysten noudattamisesta eläinten kuljetuksissa.*

Lääninhallitus pitää eläinkuljettajarekisteriä toiminnan harjoittamiseen myöntämistään luvista. Maa- ja metsätalousministeriö pitää valtakunnallista eläinkuljettajarekisteriä kaikista eläinten kuljettamiseen myönnettyistä luvista ja 1 momentissa tarkoitetuista sitoumuksista. Rekistereihin voidaan tallettaa eläinkuljetusten valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa vaadittavat tiedot rekisteriin merkittäväksi. *Tässä laissa tarkoitetuilla valvontaviranomaisilla on oikeus valvontaa varten käyttää eläinkuljettajarekisteriä. Muutoin tietojen luovuttamisessa noudatetaan, mitä yleisten asiakirjain julkisuudesta annetussa laissa (83/51) tai sen nojalla säädetään.*

Tarkemmat säännökset *eläinkuljettajarekisteristä*, *eläinkuljettajalta ja eläinkuljetuksesta vastaavalta henkilöstöltä* vaadittavasta pätevyydestä, *tehtävistä*, luvan hakemisesta, myöntämisestä, peruuttamisesta ja toiminnan *valvomisesta*, *Euroopan yhteisön ulkopuoliseen valtioon sijoituneelta eläinkuljettajalta vaadittavasta sitoumuksesta* sekä *eläinkuljettajarekisteriin merkittävistä tiedoista ja toiminnanharjoittajalta vaadittavista ilmoituksista* annetaan asetuksella. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

31—33 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

3 luku

Viranomaiset

34—36 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

37 §

Tarkastuseläinlääkäri ja rajaeläinlääkäri

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Rajaeläinlääkäri valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista rajanylityspaikan tai maastapoistumispaikan alueella. (uusi 2 mom.)

38 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

4 luku

Valvonta

39 §

Tarkastus

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Poliisi voi suorittaa eläinkuljetusta koskevan tarkastuksen ilman epäilyäkin. Sama oikeus eläinkuljetuksen tarkastukseen on tarkastuseläinlääkärillä teurastamon tai teurastuspaikan alueella sekä rajaeläinlääkärillä rajanylityspaikan tai maastapoistumispaikan alueella.

(3 ja 4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

40 ja 41 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

42 §

Kiellot ja määräykset

Jos 39 §:ssä tarkoitettussa tarkastuksessa tai muutoin todetaan, että tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä on rikkottu, lääninhallitus, kunnaneläinlääkäri, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija, tarkastuseläinlääkäri, *rajaeläinlääkäri* tai poliisi voi kieltää eläimen omistajaa tai haltijaa jatkamasta tai toistamasta tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaista menettelyä taikka määrätä eläimen omistajan tai haltijan määrääjässä täyttämään velvollisuutensa.

43 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

44 §

Kiireelliset toimenpiteet

Jos eläinsuojelliset syyt vaativat, lääninhallitus, kunnaneläinlääkäri, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija, tarkastuseläinlääkäri, *rajaeläinlääkäri* tai poliisi voi 42 §:n säännöksistä poiketen ryhtyä välittömiin toimenpiteisiin eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi. Tässä tarkoituksessa eläimelle voidaan hankkia hoitoa muualta tai hoitaja taikka rehua tai muita eläimen hyvinvoinnin kannalta ehdottoman välttämättömiä aineita taikka, jos se ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista, eläin voidaan lopettaa tai toimittaa teurastettavaksi taikka myydä huutokaupalla tai muuten käyvästä hinnasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden lisäksi poliisilla ja *rajaeläinlääkärillä* on oikeus eläinkuljetusten osalta määrätä kuljetettavaksi eläimet takaisin kuljetuksen lähtöpaikkaan tai muutettavaksi kuljetuksen reittisuunnitelmaa siten, että eläinten hyvinvointi turvataan.

45—50 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5 luku

Muutoksenhaku

51 §

Valitus

Kunnaneläinlääkäriin, kunnan terveydensuo-

jeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan, tarkastuseläinlääkäriin, *rajaeläinlääkäriin* ja poliisin tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla lääninoikeuteen.

(2—4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

52 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

6 luku

Seuraamukset

53 §

Eläinsuojelurikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo 12 §:ssä tarkoitettua valmistus-, maahantuonti-, myynti- tai luovutuskieltoa (*poist.*) taikka 7 §:n 3 momentissa, 13 §:n 1 momentissa, 16 §:n 3 momentissa, (*poist.*) 18, 19 tai 27 §:ssä tarkoitettua tai mainittujen säännösten nojalla annettua kieltoa tai

2) laiminlyö 13 §:n 2 momentissa, 14 §:ssä, 16 §:n 1 momentissa, 17 §:ssä, 20 §:n 3 momentissa, 21 §:n 2 tai 3 momentissa, 23 (*poist.*), 24 (*poist.*), 26 tai 30 §:ssä taikka 31 §:n 1 momentissa tai 64 §:ssä tarkoitettua tai mainittujen säännösten nojalla asetettua velvollisuuden,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *eläinsuojelurikkomuksesta* sakkoon.

54 §

Eläinräikkäys

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) kohtelee eläintä 3—6, 8, 29, 32 tai 33 §:n taikka niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti,

(2 kohta kuten hallituksen esityksessä)

3) suorittaa vastoin 7 tai 9—11 §:n säännöksiä niissä tarkoitettua toimenpiteen tai

4) tuo tai yrittää tuoda maahan eläimen 28 §:ssä mainitun kiellon vastaisesti,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *eläinräikkäyksestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

55 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

56 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 62 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

(2 ja 3 mom. *poist.*)

57 §

Menettämisseuraamus

Tämän lain 12 §:n vastaisesti valmistettu, maahantuotu, myyty, luovutettu tai käytetty (*poist.*) väline, laite tai aine on tuomittava valtiolle menetetyksi siltä osin kuin menettämisseuraamus on tarpeen eläinten terveyden tai hyvinvoinnin turvaamiseksi taikka eläimiin kohdistuvien rikosten ehkäisemiseksi.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

7 luku

Erinäiset säännökset

58 ja 59 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

60 §

Korvaukset

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen tai Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen niin edellyttäessä voidaan asetuksella säätää, että 29 §:n 2 momentissa tarkoitettua tarkastuksesta aiheutuneet kustannukset maksetaan valtion varoista ja peritään tarkastusta pyytäneeltä. Asetuksella voidaan myös säätää, mikä valtion viranomaisen edellä mainitut toimenpiteet suorittaa.

61—65 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

8 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

66 ja 67 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Lisäksi valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että lakialoitteisiin n:ot 31/1995 vp, 36/1995 vp, 38/1995 vp ja 48/1995 vp sisältyvät lakiehdotukset hylättäisiin.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1995

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Kalli, varapuheenjohtaja Rajamäki sekä jäsenet Filatov, Kantalainen, Karjalainen, Koistinen, Komi, J.

Kukkonen, Lahtela, Mölsä, Nurmi, Pehkonen, Pulliainen, Rimmi, Rosendahl, Saario ja Viitamies.

Vastalauseita

I

Vastalauseemme kohdistuu mietinnön perusteluissa koiran hännän typistamisestä lausuttuun. Asiantuntijoiden asiasta esittämät mielipiteet ovat olleet eriäviä, melkein päristiriitaisia. Sen vuoksi katsomme, että koiran hännän typistystä koskevaa tutkimustietoa olisi tullut saada lisää, ennen kuin mietintöön olisi voitu yksiselitteisesti kirjata toimenpiteeseen liittyviä eläinlääketieteellisiä tosiasioita. Koiran häntä tulisi voida typistää pentuna mahdollisimman pikaisesti

ja eläinsuojelullisesti asianmukaisesti, mikäli on ennustettavissa häntään kohdistuvia terveyshaittoja eräiden metsästyskoirarotujen osalta.

Edellä olevan perusteella katsomme,

että mietinnöstä olisi tullut poistaa eläinlääketieteeseen viittaavat maininnat eli kappale, joka alkaa "Valiokunnan saaman selvityksen mukaan häntää typistettäessä ei voida..." ja sitä seuraava kappale.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1995

Tuija Nurmi
Ola Rosendahl

Kari Kantalainen
Tero Mölsä

Armas Komi

II

Eläinsuojelulain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta sekä edistää eläimen hyvinvointia ja kohtelua. Myös eläimen teurastus ja siihen liittyvät toimenpiteet pitää laissa määrittää siten, että ne täyttävät edellä mainitut periaatteet. Teurastuksen täytyy kaikissa tapauksissa tapahtua siten, että teurastettava eläin on ennen verenlaskua tainnutettu tai lopetettu. Siksi eläinsuojelulain

tarkastelukulman pitää olla puhtaasti eläinsuojelullinen.

Hallituksen esityksessä lain 33 §:ään on kuitenkin otettu mukaan säännös, joka sallisi uskonnollisista syistä noudatettavan teurastustavan, jossa verenlasku ja tainnutus suoritettaisiin samanaikaisesti.

Tämä pykälän kohta tulee poistaa, koska tällainen verenlaskun ja tainnutuksen yhtäaikai-

suus on käytännössä mahdoton toteuttaa. Eikä kiistämättömästi ole voitu osoittaa, etteikö tällainen verenlaskun aloittamismenettely ennen tainnutusta aiheuttaisi kärsimystä, kipua ja tuskaa ennen tajunnan häviämistä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muutoin mietinnön mukaisena, paitsi että lakiehdotuksen 33 § hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

33 §

Teurastus ja siihen liittyvät toimenpiteet

Eläimelle ei saa aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä, kipua eikä tuskaa käsiteltäessä tai säilytettäessä sitä teurastamossa, teurastuspaikassa tai muualla teurastuksen yhteydessä, tainnuttaessa sitä taikka siitä verta laskettaessa. Eläimen tulee olla asianmukaisesti tainnutettu tai lopetettu ennen verenlaskua. (Poist.) Eläimelle ei saa suorittaa muita teurastukseen liittyviä toimenpiteitä ennen kuin se on kuollut.

(2 ja 3 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1995

Esa Lahtela
Eila Rimmi

Tarja Filatov
Erkki Pulliainen

Kari Rajamäki
Annikki Koistinen

III

Valiokunnan mietintöön sisältyvässä lausumassa edellytetään, että uuden eläinsuojelulain säätämiseen liittyvällä asetuksella kielletäisiin munivien kanojen pitäminen häkeissä 1.1.2005 lukien.

Hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus, jonka valiokunta tältä osin on hyväksynyt muuttamattomana, ei edellytä häkkikanaloiden kiellettämistä, vaan hallituksen esityksen perusteluissa on todettu, että eri tuotantoeläinten pitomuotoa säänneltäessä noudatettaisiin EU:ssa omaksuttavia linjoja. Tämän takia ja koska tekniset vaatimukset ja ennen kaikkea häkkien pinta-alavaatimus voivat synnyttää kilpailullisen vääristy-

män suhteessa muihin EU-maihin, pidämme tärkeänä, että Suomen on seurattava EU:n tasolla kulutusmunien tuotannossa noudatettavaa yhteisstandardia munintahäkkien sääntöjen ollessa kyseessä.

Esitämmekin,

että kyseinen lausuma hyväksyttäisiin näin kuuluvana: "Eduskunta edellyttää, että kulutusmunien tuotantoa koskevassa sääntelyssä noudatetaan munintahäkeistä EU:n tasolla annettavia yhteisstandardeja."

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1995

Ola Rosendahl
Tero Mölsä

Tuija Nurmi
Armas Komi
Annikki Koistinen

Timo Kalli
Tauno Pehkonen

